

NOVI PODATKI O KAČJEM POTOČNIKU *OPHIOGOMPHUS CECILIA* IZ OSREDNJE SLOVENIJE

Po dosedanjem poznavanju razširjenosti kačjega potočnika pri nas, se ta pojavlja najpogosteje v severovzhodnem delu države, kjer ga najdemo ob Muri, Dravi, Dravinji ter nekaterih manjših potokih in kanalih na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju (ŠALAMUN & KOTARAC, 2010). Posamezne najdbe so iz osrednje Slovenije znane že iz prejšnjih let, vendar podatkom z Radomlje in Drtjščice doslej ni bila pripisana posebna favnistična ali naravovarstvena pozornost. (KOTARAC et al., 2003). Zaradi evropskega naravovarstvenega pomena in ogroženosti je bila vrsta v zadnjih letih pri nas deležna bolj konkretnih raziskav, saj je bila zajeta v okvir obsežnega terenskega dela za pripravo in dopolnitev odonatoloških strokovnih izhodišč za vzpostavljanje omrežja NATURA 2000 (ŠALAMUN & KOTARAC, 2010). Tako je bila šele pred nekaj leti prvič najdena tudi v reki Savi (BEDJANIČ, 2005a), kasnejše raziskave pa so pokazale, da vrsta naseljuje skoraj celoten tok Save dolvodno od Ljubljane in tudi spodnji tok Ljubljanice pri Ljubljani, čeprav kačji potočnik tukaj ni zelo pogost in njegove populacije niso zelo številčne (KOTARAC & ŠALAMUN, 2010; ŠALAMUN & KOTARAC, 2010).

Kačji potočnik doslej v Savinjski dolini še ni bil zabeležen. Prvič je bil zabeležen šele leta 2012, v okviru izdelave naloge »*Inventarizacija favne kačjih pastirjev ribnika Vrbje pri Žalcu z okolico (Insecta: Odonata)*« (BEDJANIČ, 2012). Dva odrasla samčka sem prvi avtor pričujoče notice opazil le na enem obisku Savinje 28-VII-2012 in sicer pri mostu v Migojnice (x 512819, y 121589). Kasnejše aktivno večkratno pregledovanje odsekov Savinje v obdobju, ki je primerno za opazovanja te vrste, ni obrodilo sadov, tako da o morebitni stalnosti in velikosti populacij v reki Savinji pri Vrbju zaenkrat ne moremo soditi. Znano je tudi, da je kačji potočnik precej mobilna vrsta, ki jo neredko srečamo tudi v hribih ali na mestih, ki gotovo niso primerna za razvoj ličink (BEDJANIČ, 2005b; ŠALAMUN & KOTARAC, 2010). Zato bodo za potrditev avtohtonosti vrste na NATURA 2000 območju Savinja pri Žalcu, potrebne raziskave v naslednjih letih.

Drugi letošnji podatek za kačjega potočnika iz osrednje Slovenije izvira iz okolice Mengša. Druga avtorica sem osamljeno samičko kačjega potočnika ujela in fotografirala nad praprotnjo pod daljnovodom ob mokrišču Planik in sicer 17-VII-2012 (x 464981, y 110840). O poreklu samičke lahko le ugibamo, verjetno pa izvira z reke Save ali katerega od njenih pritokov v okolici Domžal, ki so oddaljeni le nekaj kilometrov zračne linije.

Sicer velja omeniti, da kačjega potočnika varuje zajeten kupček domačih in mednarodnih naravovarstvenih aktov. Zavarovan je z *Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah* ter uvrščen na njeni prilogi 1A in 2A, za nameček pa je uvrščen je tudi na dodatka II in IV *Direktive o habitatih EU*, kar postavlja

Slovenijo pred obvezo varovanja bivališč vrste in ohranjanja njenega ugodnega ohranitvenega stanja.

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 2005a. Drobtinice in ocvirki: Prva potrditev razvoja kačjega potočnika *Ophiogomphus cecilia* v reki Savi. *Erjavecija* 20: 10-12.
- BEDJANIČ, M., 2005b. Drobtinice in ocvirki: Še dve notici o hribovskih izletih kačjega potočnika *Ophiogomphus cecilia* v Sloveniji. *Erjavecija* 20: 13-14.
- BEDJANIČ, M., 2012. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev ribnika Vrbje pri Žalcu z okolico (Insecta: Odonata)*. DPPVN - Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave, Rače. 32 str.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2010. Inventarizacija kačjih pastirjev (Odonata) in njihovih habitatov s posebnim ozirom na evropsko pomembne vrste ob Savi med Litjo in Zidanim Mostom. V: Govedič, M., V. Grobelnik & A. Lešnik (ured.), Pregled živalskih in rastlinskih vrst, njihovih habitatov ter kartiranje habitatnih tipov s posebnim ozirom na evropsko pomembne vrste, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja, zavarovana območja in naravne vrednote na območju reke Save s pritoki med Litjo in Zidanim Mostom [končno poročilo]. Naročnik: Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Ljubljana, str. 319-349, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- ŠALAMUN, A. & M. KOTARAC, 2010. Dopolnitev predloga območij za vključitev v omrežje Natura 2000 – kačji pastirji (Odonata): kačji potočnik (*Ophiogomphus cecilia*) - končno poročilo. Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor RS. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 36 str. + podatkovna zbirka.

(M. BEDJANIČ & A. ŠKVARČ)

INTERNATIONAL CONGRESS OF ODONATOLOGY 2013 FREISING, UPPER BAVARIA, GERMANY 17.-21. JUNE 2013

Together with the Bavarian Academy for Nature Conservation and Landscape Management (ANL), and in consensus with the International Odonatological Foundation, Societas Internationalis Odonatologica (S.I.O.), the Society of German-speaking Odonatologists (GdO) will organize and conduct this congress for the Worldwide Dragonfly Association (WDA) from 17 to 21 June 2013 in the city of Freising, Bavaria, Germany.

The Post-Congress Tour will lead from 22 to 26 June 2013 to the countryside of southeastern Bavaria. It will include a variety of excursions that will give a good overview on the 76 Bavarian species of Odonata and their habitats, including alpine biotopes.

<http://www.ico2013.eu>